

NÁBOŽENSTVÍ A MIGRACE

Zdeněk Vojtíšek

Migrace je velké společenské téma současnosti – a není divu: jak zaznívá v rozhovoru na straně 106, ve světě je v současnosti asi 126 miliónů uprchlíků. Vzhledem ke klimatické změně a možným konfliktům, které zapříčiní, bude počet uprchlíků na planetě spíš stoupat než klesat.

V migračním pohybu hraje náboženství dvojí roli. Někdy se stává hlavní, anebo aspoň velmi důležitou příčinou emigrace. Tak v naší době prchali či prchají například ahmadíjci z Pákistánu, jezídové z Iráku, alevité nebo stoupenci Fetulláha Gülena z Turecka. V jiných případech se s náboženstvím mísí etnicita. Nedobrovolně prchají (pokud mohou) muslimští Ujgurové a buddhističtí Tibeťané z Číny a Čínou okupovaných území, muslimští Rohingové z Myanmaru nebo hinduističtí Tamilové ze Šrí Lanky. Nedobrovolné přesuny obyvatelstva z náboženských důvodů se odehrávají i v současné subsaharské Africe; obvykle odcházejí křesťané, vystavení tlaku muslimů. Naproti tomu dobrovolně migrují kvůli náboženství třeba misionáři; v současné době je jich patrně nejvíce křesťanských z Jižní Koreje. A druhou rolí náboženství při migraci je významná, někdy až zásadní pomoc při integraci imigrantů.

Obě tyto role náboženství jsou zmíněny v úvodním článku **Tomáše Havlíčka** do tématu „Náboženství a migrace“. Jeho perspektiva je ovšem jiná a záběr mnohem hlubší. Některé americké evangelikály nepřiměl ani příklad Josefa, Marie a malého Ježíše, kteří podle evangelia emigrovali do Egypta, ke vstřícnějšímu postoji k imigrantům. Ne všichni ovšem tento negativní postoj sdílejí. Jak ukazuje článek **Kateřiny Hlaváčové**, ve skutečnosti je americký evangelikalismus daleko více diferencovaný (i v otázce imigrace), než by se mohlo zdát z českých médií. Míru integrace muslimských imigrantů a jejich příbuzných lze dobře odhadnout podle hrobů. Funerální kulturou muslimů především v německojazyčné oblasti se dlouhodobě zabývá **Martin Klapetek**; podobné téma v českém prostředí si vybrali také studenti **Martin Lednický** a **Abraham Maurer**. Všichni tři se svými texty podíleli na přípravě tohoto čísla *Dingiru*.

Příkladem nedobrovolné migrace z náboženských důvodů jsou mormoni. Psala o ní **Jitka Schlichtsová**. V raném mormonismu hrála roli (i když podstatně menší) také dobrovolná emigrace mormonských konvertitů z Velké Británie; spolu s náboženstvím byli motivováni i ekonomicky a měli naději, že v nové vlasti je zachytí „sociální síť“ mormonského společenství. Článek Jitky Schlichtsové ukazuje, jak je uprchlický narativ vetkán do identity mormonů. A to je podobné tomu, jaký význam měla emigrace muslimských Dunganů z Číny do Střední Asie. Napsal o tom **Jan Brzobohatý**. **Joseph Chadwin** ve svém článku připomněl, že i jiní čínští emigranti, třeba ti dnešní do Evropy, zachovávají v nových domovech svou náboženskou praxi. Zajímavě se vyvíjí vztah k náboženství u vietnamských imigrantů a jejich potomků, žijících u nás. Svědčí o tom několik výroků, vybraných z výzkumné práce **Markéty Fišarové**.

Rolí náboženství při integraci imigrantů se zabývají dva články. Studenti **Daniel Rosa** a **Victoria Haikal** referují o svém výzkumu křesťanských neziskovek, které – obvykle vedle jiné činnosti – pomáhají uprchlíkům. Je zajímavé, jak přitom „proploouvají“ českým sekulárním světem. O roli kaplanů při zvládání první vlny uprchlíků z Ukrajiny podal zprávu přímý účastník **Petr Jan Vinš**. Velmi blízko těmto procesům je i rozhovor s dalším odborníkem z praxe – **Martinem Rozumkem**, ředitelem Organizace pro pomoc uprchlíkům.

Zpracování tématu uprchlíků v tomto *Dingiru* je tedy důkladné i široké. Za všechny autory přeji inspirující čtení.

OBSAH

Mimo rubriky

Spiritualita a kvantová fyzika (<i>Jiří Motl, Miroslav Dočkal a Matyáš Müller</i>)	74
---	----

Z domova

Gaza, Izrael a čeští muslimové (<i>Karel Černý</i>)	77
---	----

Zahraničí

Být znamená náležet (<i>Ondřej Havelka</i>)	81
---	----

Téma

Náboženství a migrace (<i>Tomáš Havlíček</i>)	85
Imigrace a američtí evangelikálové (<i>Kateřina Hlaváčová</i>)	87
Zrcadlo islámu v diaspoře (<i>Martin Klapetek</i>)	90
Němí svědkové integrace (<i>Martin Lednický a Abraham Maurer</i>)	92
Víra v pohybu (<i>Jitka Schlichtsová</i>)	94
Víra v reakci na krizi (<i>Daniel Rosa, Victoria Haikal</i>)	97
Víra na pomezí říší (<i>Jan Brzobohatý</i>)	99
Čínská religiozita v Evropě (<i>Joseph Chadwin</i>)	102
Kaplaní pro uprchlíky (<i>Petr Jan Vinš</i>)	104

Rozhovor s Martinem Rozumkem

Imigranti obohacují religiozitu v Česku (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	106
---	-----

Recenze

Náboženství východní Asie v Evropě (<i>Zdeněk Vojtíšek</i>)	108
--	-----

Čtení

Religiozita vietnamské menšiny (<i>Markéta Fišarová</i>)	
---	--

3. strana obálky

Doc. PhDr. **Zdeněk Vojtíšek**, Ph.D. (*1963), je vedoucím katedry religionistiky na Husitské teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a šéfredaktorem časopisu *Dingir*.